

Rākshasalar

Sözcük “korumak, kurtarmak, göz etmek, yönetmek, engel olmak, işini bozmak, zarar vermek” anlamlarına gelen raksh eyleminden türetilmiştir. “Rakshas”lar genellikle “kötü ruhlar” olarak bilinirler. Bunlara ait olanlara veya bunlara benzeyen her şeye ise Rākshasa adı verilir. Genellikle üç çeşit oldukları söylenir: 1) Yakshalar gibi yarı kutsal ve iyiliksever olanlar, 2) Tanrıların amansız düşmanları, 3) Geceleyin faaliyet gösteren, mezarlıklarda dolaşan, kurban törenlerini bozan ve insan eti yiyen kötü ruhlar, devler, şeytanlar... Bir görüşe göre *Brahma'nın ayağından türemişlerdir. Bir başka görüşe göre, Pulastya'nın soyundan olma Rāvaṇa'dan türemediler. Başka bir yerde ise Khasā'nın (Surasā'nın) çocukları olarak görünürler.

Piṣāçalar

Genellikle Rākshasalarla karıştırılan, fakat onlardan ayrılan bir kötü ruh grubudur. İğrenç ve kana susamış canavarlar olup vahşi ortamlarda gezinirler. Rigveda'da tek bir yerde (I, 133:5) Piṣāçi olarak adı geçer. Burada İndra'ya, Piṣāçi'yi ve Rākshasa'yı öldürmesi için yakarılır. Asurlar tanrıların, Rākshasalar insanların, Piṣāçalar ise Pitriilerin (Ataların) düşmanı olarak kabul edilirler. Bu yüzden ölümle ilgileri olduğu düşünülür. Atharvaveda'da (V, 29: 9) onlardan Kravyād (çiğ et yiyici) diye söz edilir. Agni'ye, Piṣāça'nın etini yediği hastayı

iyileştirmesi için yalvarılır (V, 29: 5). Onların suda parladıkları (IV, 20: 9) ve insanların oturdukları evleri ve köyleri rahatsız ettikleri (IV, 36: 8) söylenir.

Vetālalar

Bunlar bir tür hortlak ya da hayalettir. Pişāçalar, Bhūtalar ve Rākshasalara benzerler. Ceset yakma yerlerinde ve mezarlıklarda dolaşırlar. Bazen bir cesedin içine girip onu canlandırırlar. İnsanlara kötülük yaptıkları gibi iyilik de yapabilirler. Nitekim Vetālapañçavimşati (Vetāla'nın Yirmi Beş Öyküsü) adlı eserdeki Vetāla, aslında kral Trivikramasena'ya yardım etmeye çalışan iyi niyetli bir hortlaktır. Bu eser Ksemendra'nın Brihatkathamañcarī (İS 1048) adlı eseriyle Somadeva'nın Kathāsaritsāgara (İS 1070) adlı eserlerinin içine dahil edilmiştir. Ayrıca bağımsız nüshalar vardır. Bunlar Hindī, Marathī, Tamil gibi belli başlı Hint dillerindedir. Vetālapañçavimşati Batı dillerine günümüzden yaklaşık yüz-yüz elli yıl önce çevrilmiştir. Eserdeki yirmi beş öykü, birbirinden güzel ve eğlendiricidir.

(Çeşitli Görseller)